

-999- Morituri te salutant

Trebišovské múzeum si pripomenie pamiatku židovských žien, ktoré boli v roku 1942 prevezené transportom do Osvienčimu.

Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja Vás pri príležitosti 80. výročia prvého transportu tisícky židovských žien a dievčat zo zemplínsko – šarišskej župy pozýva na výstavu -999- Morituri te salutant - Pozdravujú ťa tí, ktorí idú na smrť. Výstava je venovaná pamiatke a spomienke na hrdinky, ktoré transportom išli v ústrety takmer istej smrti. Verejnosti bude prístupná od 25. marca vernisážou o 13:00 hodine do 2. októbra 2022.

„Som jedna z 999, a toto je príbeh nás všetkých“. Streda 25. marca 1942 zmenila životy tisícky mladých židovských žien a dievčat z východného Slovenska. Na základe §22 nariadenia č. 198/1941 Sl. z. zo dňa 12. marca 1942 boli vybraným dievčatám a ženám zo zemplínsko-šarišskej župy doručené vyzvania na dostavenie sa v tento deň do koncentračného strediska v Poprade. Príslušníci Hlinkovej gardy ich nahnali do dobytčích vagónov. Posledné, čo videli predtým, ako za nimi zatvorili dvere vagóna, bola stanica v Poprade. „Netušili sme, že nás vezú do tábora smrti“. Vlak zastavil v popoludňajších hodinách na rampe vyhladzovacieho tábora Auschwitz-Birkenau v Oświęcimie. Vystúpením z vlaku začal pre tieto ženy boj o holý život. Niektoré tento boj prehrali, niektoré si vybojovali slobodu, ale všetky sú HRDINKAMI.

V rámci výstavy budú mať návštevníci jedinečnú príležitosť vidieť 3D maketu trebišovskej synagógy, v ktorej budú inštalované sakrálne predmety späté so židovským náboženstvom. Predmety budú zapožičané z inštitúcie Židovská náboženská obec Košice. Výstava bude zameraná aj na samotné židovské obyvateľstvo v Trebišove, resp. na Zemplíne, ako aj na rok 1938, kedy sa postavenie židovského obyvateľstva v spoločnosti začína meniť a prejavuje sa agresívnejší antisemitizmus.

„Vďaka spolupráci medzi Múzeom a Kultúrnym centrom južného Zemplína v Trebišove a Národným múzeom Auschwitz – Birkenau v Osvienčime (Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau v Oświęcimie) bude zrealizovaná medzinárodná výpožička autentických zbierkových predmetov z koncentračného tábora Auschwitz – Birkenau. Návštevníci budú mať možnosť vidieť autentické predmety v konzervovanom stave, ktoré boli prezentované aj unikátnej výstave v Paríži,“ informoval predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka.

„Súčasťou výstavy bude aj replika vagónu používaných pri transportoch. Vo vagóne budú premietané fotografie zachytávajúce príchody transportov do vyhladzovacieho tábora v Osvienčime,“ doplnila riaditeľka Múzea a Kultúrneho centra južného Zemplína v Trebišove Beáta Kereštanová.

Jednou z tém výstavy budú aj pokusy na ženách neslávne známym anjelom smrti – doktorom Jozefom Mengelem. Oslobodenie tábora prinieslo vytúženú slobodu aj ženám z prvého slovenského transportu. Bojovali, aby prežili a prežili, aby povedali svetu o hrôzach, neľudských podmienkach a zaobchádzaní, o smrti, ale aj o priateľstve, opore, vytrvalosti či sile bojovať o prežitie.

Múzeum a Kultúrne centrum
južného Zemplína v Trebišove

M.R. Štefánika 257/65
075 01 Trebišov

Kontaktná osoba: Mgr. Nikola Radová
Emailová adresa: radova.nikola@gmail.com

Priestor pre média bude vyhradený od 15:00 hod.

Vstupné: dospelý 4€
zľavnený 2€
rodinná vstupenka (2 dospelé osoby+2 a viac detí) 10€